

Právo nezbytné cesty

Občanský zákoník umožňuje v § 151o odst. 3 soudu, aby na návrh vlastníka stavby zřídil v jeho prospěch věcné břemeno práva cesty přes přilehlý pozemek, není-li vlastník stavby současně vlastníkem přilehlého pozemku a přístup vlastníka ke stavbě nelze zajistit jinak.

Možnost soudu zřídil na návrh vlastníka stavby věcné břemeno spočívající v právu cesty bylo zakotveno do občanského zákoníku zákonem č. 367/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, s účinností od 1. ledna 2001.

POHLED DO HISTORIE

Obsah § 151o odst. 3 občanského zákoníku nebyl zcela novou a převratnou myšlenkou v hlavách zákonodárců na přelomu tisíciletí. Právo nezbytné cesty bylo regulováno již v § 492 obecného zákoníku občanského z roku 1811, který upravoval služebnost práva stezky spočívající v právu „po této stezce choditi, lidmi se dávatí nositi nebo jiné lidi nechati k sobě přicházeti“. S průhonem dobytka bylo spojeno právo jet trakařem, s vozovou cestou zase právo jet jedním nebo několika potahy.

Jestě za Rakouska-Uherska nabytí platnosti a účinnosti zákon č. 140/1896 ř. z., o propůjčování cest nezbytných. Podle tohoto letitého zákona, který byl zrušen až po více než půlstoletí účinnosti zákonem č. 141/1950 Sb., bylo možné u soudu žádat, aby byla ve prospěch nemovitosti, která nemá spojení cestou se sítí veřejných cest (resp. pro účely řádného hospodaření nebo k potřebnému užívání), propůjčena nezbytná cesta přes cizí nemovitost. Také podle tohoto zákona nebyl nárok na propůjčení nezbytné cesty podroben promlčení. Žádost o propůjčení nezbytné cesty přes cizí nemovitost však byla nepřipustná mj. tehdy, jestliže výhoda nezbytné cesty nepřevyšovala škody pro služební pozemek, když měla zajistit jen kratší spojení cestovní než dosavadní, dále pokud měla procházet staveními, uzavřenými dvory a zahradami při obytných staveních anebo z důvodů veřejných. Vlastníkovi zatíženého pozemku samozřejmě vznikl nárok na přiměřenou peněžitou náhradu.

SOUČASNÁ ÚPRAVA

Současná úprava obsahuje dvě základní podmínky, jejichž naplnění umožňuje soudu zřídil věcné břemeno práva nezbytné cesty:

- vlastník stavby není současně vlastníkem přilehlého pozemku a
- přístup vlastníka ke stavbě nelze zajistit jinak.

Přilehlým pozemkem se rozumí všechny pozemky, které jsou ke zřízení cesty třeba, tedy i pozemky, které jsou od pozemku přiléhajícího ke stavbě vzdálenější, pokud je nezbytně nutné přes ně cestu vést (geometrickým oddělením sousvislé plochy by neměl být zmařen účel zákonodárce umožnit zajištění přístupu ke stavbě obklopené cizími pozemky). Právo cesty lze zřídil jen ve prospěch vlastníka stavby, nikoli ve prospěch vlastníka pozemku, na kterém stavba neleží.¹⁾ Ale i tato teze byla rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR²⁾ prolomena (byť za nesouhlasného stanoviska jednoho člena senátu), a to tak, že „soud může ve prospěch vlastníka stavby zřídil právo cesty přes cizí pozemek ve smyslu § 151o odst. 3 obč. zák., i když je tato stavba obklopena pozemky vlastníka stavby“.

Z výše uvedeného pak vyplývá, že podle § 151o odst. 3 občanského zákoníku nelze zřídil právo cesty přes budovu (šlo by o nepřipustný rozšiřující výklad sousloví „právo cesty přes přilehlý pozemek“).

Existuje-li více přilehlých pozemků, přes které je možné cestu vést, musí být vybrán pozemek, jehož zatížení objektivně nejméně omezí vlastníka tohoto pozemku.

KDY NELZE PŘÍSTUP ZAJISTIT JINAK?

Splnění druhé podmínky, tj. že přístup vlastníka ke stavbě nelze zajistit jinak, nepřipadá v úvahu tehdy, jestliže právo procházet přes přilehlý pozemek vyplývá z jiného právního důvodu (např. z obligačně založeného práva věcného břemene, nájemní smlouvy atd.).³⁾ Pokud má tedy vlastník stavby možnost zřídil přístup ke stavbě, aniž by omezil vlastníka přilehlého pozemku (může např. využít jiné pozemky ve svém vlastnictví), nelze soudním rozhodnutím věcné břemeno spočívající v právu cesty zřídil. Podmínka nemožnosti zajistit přístup vlastníka ke stavbě jinak není splněna ani tehdy, jestliže vlastník přilehlého pozemku nabízí vlastníkovu stavbu, že mu část pozemku prodá, pronajme

názorů Ústavního soudu ČR a většinové soudu ČR na řešení problematiky odstoupení nemovitosti a jeho následků na le vyplynul závěr, formulovaný v rozhodnutí II. ÚS 77/2000, a následně v rozhodnutí Pl. ÚS 78/06, podle kterého: „Odstoupe 48 odst. 2 občanského zákoníku se – nebo účastníky dohodnuto jinak – smlou tak pouze s účinky mezi jejími účastníky. h nabyvatelů, pokud své vlastnické právo t došlo k odstoupení od smlouvy, požívá l. 11 Listiny základních práv a svobod rávní jistoty a ochrany nabytých práv vy okratického právního státu ve smyslu zaniká.“ Obdobně uzavřel Ústavní soud ČR ůpní smlouvy naplněním rozvazovací pod 29. 11. 2007, sp. zn. II ÚS 1747/07). nespokojil s argumentací, podle které smlouvy účinky jen mezi smluvními str zánik vlastnického práva třetí osoby, ci na požadavku dobré víry nabyvatele aková argumentace pak samozřejmě v m způsobem nelze ochránit též dobrou nevlastníka. Situace je pochopitelně zvodní smlouva je od počátku neplatná, ěných shora byla první převodní smlou- šlo k jejímu odpadnutí. Důležité ovšem uvy má stejné následky jako by smlou- stavní soud ČR však v rozhodnutí ze ÚS 349/03, výše uvedenou argumen- dy, kdy jde o nabytí od nevlastníka, tj. platně, když uvedl: „Pro nabytí vlast- nemovitostem by měla dobrá víra stě- předpokladu, že by byla doprovázena i sporných nemovitostí a mohlo by tak labrou vírou však stávající právní úpra- ky než výše uvedené nespokojí a tudíž yvatel dobrá víra, není takové intenzi i nemovitostí účinně uplatňovat své

lze jen těžko představit, co by valně ednatele odvolat.
např. Baums, T. Die Anfechtung von en. 2000. dostupné na http://www.jura.de/Bilder_und_Daten/Arbeitspapiere/ řdnuto 30. 10. 2008], který s odka- to soudního dvora uvádí, že v ostat- rada nebo představenstvo akciové řenesené působnosti valně hroma- ovací žaloba a úprava obsažená se neuplatní. Tento závěr však vy- je zde vnímáno jako právní úkon, í i obecná ustanovení o neplatnos-

analogickému použití úpravy platné akciové společnosti stavě odmitav sí., a klonil se tak rovněž k podání § 228 občanského soudního řádu. 951 a 1215. Na druhou stranu se u společnosti s ručením omeze- ných usnesení dozorčí rady na na- cotná (nichtige) s tím, že napadnu- ní, u nichž byla porušena formální říjímání.

uji zejména JUDr. Evě Radové,
Dr. Petru Dobešovi, LL.M.Eur., Ph.D.

Ivan Rada²²⁾

s eijnwc Advokát, Praha,
dnášejcít na Vysoké škole
onomie a managementu

anebo smluvně zřídí věcné břemeno, to vše za tržní cenu v místě obvyklou.

Při posuzování, zda přístup vlastníka ke stavbě lze, či nelze zajistit jinak, nehraje roli také skutečnost, že by případný přístup zřízený přes cizí pozemek na základě práva odpovídajícího věcnému břemeni byl pro vlastníka stavby pohodlnější, výhodnější nebo méně nákladný (např. proto, že by se obešel bez stavebních úprav).⁴⁾ V takovém případě by druhá podmínka § 151o odst. 3 občanského zákoníku splněna nebyla a soud by věcné břemeno práva cesty ve prospěch vlastníka stavby zřídil nemohl. Také toto pravidlo má ale svůj limit. Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR⁵⁾ „přístup nelze zajistit jinak i v případě, že zajištění takového přístupu bude sice technicky možné, nicméně náklady na jeho pořízení budou objektivně natolik vysoké (budou zpravidla mnohonásobně převyšovat újmu způsobenou vlastníkovi pozemku zřízením práva cesty), že jejich vynaložení nebude možné spravedlivě požadovat“. S ohledem na ústavní zásadu ochrany vlastnického práva půjde zcela jistě o výjimečné případy.

OBSAH PRÁVA CESTY PŘES PŘILEHLÝ POZEMEK

Právo cesty přes přilehlý pozemek z logiky věci sestává z práva přes pozemek procházet i projíždět. (Takové dělení znal ostatně již obecný zákoník občanský z roku 1811.) Je-li však věcné břemeno práva cesty zřizováno rozhodnutím soudu, je třeba přihlížet k tomu, aby vlastníka zatížené nemovitosti omezovalo jen v nezbytně nutné míře. Není proto s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem dané věci vyloučeno zříditi věcné břemeno spočívající jen v právu chůze po přilehlém pozemku, aniž by bylo zřízeno právo přes tento pozemek projíždět. Taková varianta výjimečně nastane např. tehdy, má-li vlastník stavby zajištěn příjezd motorovým vozidlem k hranici zatíženého pozemku a krátká (několikametrová) vzdálenost od této hranice ke vchodu do domu nevybočí z obvyklé vzdálenosti mezi stavbou a místem příjezdu k ní.⁶⁾

Od vlastníka stavby, který je oprávněn z věcného břemene práva cesty, odvozují své právo užívat zatížený pozemek k chůzi a jízdě i další osoby v souvislosti s hospodářským účelem, ke kterému stavba sloužila v době zřízení věcného břemene práva cesty.⁷⁾ Jedná se zejména o nájemníky bytů v předmětné stavbě, návštěvy v obvyklém rozsahu a osoby vstupující na zatížený pozemek v souvislosti s podnikatelskou činností, která je v panující stavbě provozována (takové oprávnění bude zejména náležet zaměstnancům vlastníka panující nemovitosti).

Osoba oprávněná z věcného břemene může u soudu osobu povinnou (vlastníka zatíženého pozemku) žalovat o odstranění překážky, pokud ji umístí na zatíženém pozemku v takovém místě, že neumožňuje oprávněné osobě vykonávat právo odpovídající věcnému břemeni.⁸⁾

SOUDNÍ ŘÍZENÍ A ROZHODNUTÍ

Návrh na zahájení soudního řízení o zřízení věcného břemene ve prospěch vlastníka stavby, které by spočívalo v právu cesty přes přilehlý pozemek, musí obsahovat náležitosti vyžadované občanským soudním řádem v § 42 odst. 4⁹⁾ a § 79 odst. 1.¹⁰⁾ Podáním žaloby vzniká žalobci poplatková povinnost. Žalobce je povinen podle sazebníku poplatků, který tvoří přílohu k zákonu o soudních poplatcích, zaplatit soudní poplatek ve výši tři tisíce korun.

Povinností žalobce naopak není přesně vymezit v žalobním návrhu, kudy cesta povede. Žaloba je dostatečně určitá, pokud je z ní zřejmé, k jakému pozemku a ve prospěch které stavby má být právo cesty zřízeno.

Soudní rozhodnutí, kterým se zřizuje právo nezbytné cesty, je konstitutivním rozhodnutím, které na základě výslovného ustanovení zákona (§ 151o odst. 3 občanského zákoníku) zakládá a ruší subjektivní práva a povinnosti. Soud může zříditi věcné břemeno práva cesty jen za náhradu (viz čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod garantující mj. poskytnutí přiměřené náhrady za nucené omezení vlastnického práva). Poskytnutí náhrady je hmotněprávní podmínkou zřízení práva cesty, a proto **k rozhodnutí soudu o stanovení náhrady není třeba návrhu vlastníka pozemku**, protože se jedná o případ, kdy z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky (§ 153 odst. 2 občanského soudního řádu). Náhrada musí být přiměřená újmě, kterou vlastník pozemku zřízením věcného břemene práva cesty utrpí.

Konstitutivním rozhodnutím soud zřizuje hmotněprávní vztah tam, kde dosud nebyl, jedná se tedy o právní skutečnost občanského práva hmotného (na rozdíl od rozsudku deklaratorního). Ke konstitutivnímu rozhodnutí je třeba výslovného zákonného zmocnění, do práv účastníků nelze zasahovat podle přiměřeného použití zákona.¹¹⁾

Žalobu vlastníka stavby na zřízení věcného břemene práva cesty nelze zamítnout jen proto, že se navrhovaný rozsah věcného břemene jeví jako nepřiměřený. Soud musí v takovém případě posoudit možnost zřízení věcného břemene v takovém rozsahu, aby zatěžoval vlastníka přilehlého pozemku co nejméně a zároveň v nezbytném rozsahu zajišťoval přístup ke stavbě.¹²⁾

Výrok rozsudku musí a srozumitelný tak, aby b z něho jednoznačně vyplý způsob výkonu práva a je chodu i průjezdu, výjimeč du - viz výklad výše, limi del, která mohou projíždí musí být rovněž zřejmé, ž no ve prospěch každého v tí přesně uvedené stavb průběh cesty sporný, mě sudku vždy geometrický dy cesta vede.¹⁴⁾

Pokud je právo cesty p v rozhodnutí soudu vyn plánem, musí být tento pl sudku, který by jinak neb

VYDRŽENÍ VĚCNÉHO PRÁVA CESTY

Stávající česká právní ú břemeno vydržet (§ 151o koniku). Platí zde období koniku o vydržení. K nal ho věcnému břemeni je katastru nemovitosti.

Jedním ze základních práva odpovídajícího v cesty je, že ten, kdo je m okolnostem v dobré víře ří a vykonává je (on neb ce - viz § 134 odst. 3 ob dobu deseti let. Dobrá v hovat i k okolnostem, z hlo vzniknout.¹⁶⁾ Skute: způsobem, který naplň odpovídajícího věcném zí přes cizí pozemek), držitelem věcného práv

Držitelem, který je s nostem v dobré víře, bu konává právo na zákla titulu, přičemž ani při nosti o důvodech nepl dět. O takovou držbu r němu břemeni se mů: právní titul vůbec nei zřetelem ke všem okol takový titul je.¹⁸⁾ Nelze vatel byl se zřetelem k ré víře, že mu náleží p břemeni práva cesty, p ústním sdělením přev movitosti je spojeno mu břemeni, když tato smlouvě o převodu n

ná z věcného břemene může
vinnou (vlastníka zatíženého
o odstranění překážky, pokud
něm pozemku v takovém mís-
ně oprávněné osobě vykonávat
i věcnému břemenu.⁸⁾

NÍ A ROZHODNUTÍ

soudního řízení o zřízení věc-
prospěch vlastníka stavby, kte-
rávu cesty přes přilehlý poze-
ovat náležitosti vyžadované
m řádem v § 42 odst. 4⁹⁾ a § 79
žaloby vzniká žalobci poplat-
dobce je povinen podle sazeb-
erý tvoří přílohu k zákonu
ních, zaplatit soudní poplatek
un.

ce naopak není přesně vyme-
chu, kudy cesta povede. Žalo-
určitá, pokud je z ní zřejmé,
a a ve prospěch které stavby
zřízeno.

tí, kterým se zřizuje právo ne-
onstitutivním rozhodnutím,
řlovného ustanovení zákona
anského zákoníku) zakládá
ráva a povinnosti. Soud může
o práva cesty jen za náhradu
stiny základních práv a svo-
poskytnutí přiměřené náhra-
ení vlastnického práva). Po-
e hmotněprávní podmínkou
a proto k rozhodnutí soudu
dy není třeba návrhu vlast-
tože se jedná o případ, kdy
vyplyvá určitý způsob vypo-
ří účastníky (§ 153 odst. 2
ho řádu). Náhrada musí být
erou vlastník pozemku zříze-
e práva cesty utrpí.

zhodnutím soud zřizuje hmot-
kde dosud nebyl, jedná se tedy
občanského práva hmotného
ku deklaratorního). Ke konstí-
í je třeba výslovného zákonné-
v účastníků nelze zasahovat
užití zákona.¹¹⁾

stavby na zřízení věcného
y nelze zamítnout jen proto,
zsaň věcného břemene jeví
oud musí v takovém případě
řízení věcného břemene v ta-
zatěžoval vlastníka přilehlé-
ěné a zároveň v nezbytném
řístup ke stavbě.¹²⁾

Výrok rozsudku musí být přesný, určitý
a srozumitelný tak, aby byl vykonatelný. Musí
z něho jednoznačně vyplývat, kudy cesta vede,
způsob výkonu práva a jeho obsah (právo prů-
chodu i průjezdu, výjimečně jen právo průcho-
du – viz výklad výše, limitování druhem vozi-
del, která mohou projíždět atd.). Z rozhodnutí
musí být rovněž zřejmé, že jde o věcné břeme-
no ve prospěch každého vlastníka v rozhodnu-
tí přesně uvedené stavby.¹³⁾ V případě, že je
průběh cesty sporný, měl by být součástí roz-
sudku vždy geometrický plán s vytyčením, ku-
dy cesta vede.¹⁴⁾

Pokud je právo cesty přes služební pozemek
v rozhodnutí soudu vymezeno geometrickým
plánem, musí být tento plán součástí tohoto roz-
sudku, který by jinak nebyl vykonatelný.

VYDRŽENÍ VĚCNÉHO BŘEMENE PRÁVA CESTY

Stávající česká právní úprava umožňuje věcné
břemeno vydržet (§ 151o odst. 1 občanského zá-
koníku). Platí zde obdobně § 134 občanského zá-
koníku o vydržení. K nabytí práva odpovídající-
ho věcnému břemenu je ovšem nutný vklad do
katastru nemovitosti.

Jedním ze základních předpokladů vydržení
práva odpovídajícího věcnému břemenu: práva
cesty je, že ten, kdo je má, je se zřetelem ke všem
okolnostem v dobré víře,¹⁵⁾ že mu toto právo pat-
ří a vykonává je (on nebo jeho právní předchůd-
ce – viz § 134 odst. 3 občanského zákoníku) po
dobu deseti let. Dobrá víra držitele se musí vzta-
hovat i k okolnostem, za nichž věcné právo mo-
hlo vzniknout.¹⁶⁾ Skutečnost, že se někdo chová
způsobem, který naplňuje možný obsah práva
odpovídajícího věcnému břemenu (např. přechá-
zí přes cizí pozemek), ještě neznamená, že je
držitelem věcného práva.¹⁷⁾

Držitelem, který je se zřetelem ke všem okol-
nostem v dobré víře, bude zpravidla ten, kdo vy-
konává právo na základě neplatného právního
titulu, přičemž ani při zachování obvyklé opatr-
nosti o důvodech neplatnosti neví a nemusí vě-
dět. O takovou držbu práva odpovídajícího věc-
nému břemenu se může jednat i tehdy, kdy tu
právní titul vůbec není, ale držitel práva je se
zřetelem ke všem okolnostem v dobré víře, že tu
takový titul je.¹⁸⁾ Nelze však dovodit, že by naby-
vatel byl se zřetelem ke všem okolnostem v dob-
ré víře, že mu náleží právo odpovídající věcnému
břemenu práva cesty, pokud se spokojil s pouhým
ústním sdělením převodce, že s vlastnictvím ne-
movitosti je spojeno právo odpovídající věcné-
mu břemenu, když tato okolnost není uvedena ve
smlouvě o převodu nemovitosti a nabyvatel se

o existenci tohoto práva nepřesvědčí.¹⁹⁾ Jiné hod-
nocení však zaslouží situace, kdy informaci o
existenci práva dostane nabyvatel, který ví, že
jeho právní předchůdci cestu dlouhodobě a ne-
rušeně užívají a současně tu nejsou okolnosti,
které by mohly vést k závěru, že cesta je užívána
na základě jiného právního důvodu.²⁰⁾

Pokud žalobce, který žaluje o zřízení věcného
břemene práva cesty, věcné břemeno práva ces-
ty již vydržel, nemohlo by být žalobě na jeho zří-
zení vyhověno. V takovém případě by totiž žalob-
ce musel žalovat na určení existence věcného
břemene práva cesty a musel by mj. prokázat ná-
léhavý právní zájem na takovém určení podle
§ 80 písm. c) občanského soudního řádu.

Současná úprava je oproti rakousko-uherské po-
někud stručná, a proto musí být často „dotváře-
na“ soudní judikaturou, třeba i za pomoci při-
hlédnutí k prvorepublikové úpravě a zásadám
ovládajícím současné občanské právo hmotné.

Při rozhodování o nezbytné cestě by se tak rov-
něž mělo přihlížet k zásadě dobrých mravů²¹⁾ ve
vztazích mezi účastníky, které jsou ve sporech
o zřízení věcného břemene práva cesty nezřídka
velmi vyhocené.

Poznámky:

¹⁾ Podle § 170 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním pláno-
vání a stavebním řádu (stavební zákon): „Právo k pozemku odejmout
nebo omezit též k vytvoření podmínky pro nezbytný přístup, řádné
užívání stavby nebo příjezd k pozemku nebo stavbě“ ovšem pouze
výjimečně (viz čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod).

²⁾ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 8. 2005, sp. zn.
22 Cdo 2317/2004.

³⁾ Za takový důvod se však nepovažuje tzv. výprosa, tj. trpění prů-
chodu a průjezdu vlastníkem přilehlého pozemku bez toho, že by
právo vzniklo.

⁴⁾ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 2. 2006, sp. zn.
22 Cdo 38/2005.

⁵⁾ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 7. 2005, sp. zn.
22 Cdo 1897/2004.

⁶⁾ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 6. 2005, sp. zn.
22 Cdo 2667/2004.

⁷⁾ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 7. 2006, sp. zn.
22 Cdo 973/2005 – v daném případě šlo o zřízení věcného bře-
mene práva cesty smlouvou, nikoliv rozhodnutím soudu.

⁸⁾ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 7. 2006 sp. zn.
22 Cdo 3048/2005.

⁹⁾ Z podání musí být zejména patrné, kterému soudu je určeno,
kdo je činí, které věci se týká a co sleduje, musí být podepsáno,
datováno a předloženo s potřebným počtem stejnopisů a s přílo-
hami, aby bylo možné jeden stejnopis ponechat u soudu a aby
každý účastník dostal jeden stejnopis, je-li to třeba.

¹⁰⁾ Zde je mj. stanoveno, že v návrhu musejí být přesně označeni
účastníci řízení, žalobce musí vylíčit rozhodující skutečnosti
a označit důkazy, kterých se dovolává, a z podání musí být dále
patrné, čeho se dovolává.

¹¹⁾ Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 5. 2005,
sp. zn. 22 Cdo 1438/2004 – v dané věci šlo žalobcům o zřízení
věcného břemene vedení vodovodního potrubí k jejich domu.

¹²⁾ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 7. 2007, sp. zn.
22 Cdo 1075/2006.

13) Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 2. 2008, sp. zn. 22 Cdo 2989/2006.

14) Tamtéž.

15) Dobrá víra je sice vnitřní psychický stav držitele, je ji ale třeba hodnotit objektivně a brát v úvahu, zda držitel při normální míře opatrnosti, kterou lze s ohledem na okolnosti a povahu konkrétního případu po **každém** požadovat, neměl, resp. nemohl mít, důvodné pochybnosti, že mu právo patří.

16) Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 4. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1178/96.

17) Přes cizí pozemek lze přecházet vedle dalších právních důvodů např. i na základě již výše zmíněné výprosy.

18) Švestka, Spáčil, Škárková, Hulmák a kol.: Občanský zákoník I, Praha, C. H. Beck, 2008, str. 705–706.

19) Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 7. 6. 2001, sp. zn. 22 Cdo 595/2001.

20) Tamtéž.

21) Srov. § 3 odst. 1 občanského zákoníku: „Výkon práv a povinností vyplývajících z občanskoprávních vztahů nesmí bez právního důvodu zasahovat do práv a oprávněných zájmů jiných a **nesmí být v rozporu s dobrými mravy.**“

Martin Tomek

soudce Okresního soudu v Pardubicích

ZA ŠKODU ODPOVÍ

Podle § 3 písm. b) zákon za škodu odpovídá stát z bily právnické a fyzické o správy, která jim byla svěřena na základě zákona. Podle § 5 odst. 1 písm. b) se za výkon státní správy považují i výkon veřejných listin o právních úkonech, které provádí exekutor při výkonu exekuce, a výkon exekutorských zápisů, které jsou prováděny z